

В. Слободян

**АКТУАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ “ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ПАТРІОТИЗМУ”
В. ЛИПІНСЬКОГО В КОНТЕКСТІ
ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ РЕАЛІЙ УКРАЇНИ**

Досліджено процес націотворення в Україні в контексті концепції В. Липинського в порівняльному аналізі із сучасними європейськими підходами до етногенезу і націогенезу. Розкрито зміст поняття “національна ідентичність”. Досліджено примордіалістську та конструктивістську теорії етногенезу і націогенезу. Зроблено спробу наукового тлумачення та актуалізації концептуальних підходів до націотворення В. Липинського, виходячи із сучасних викликів українській національній ідентичності. Обґрунтовано ідейні засади модерної української національної ідентичності та державної етнонаціональної політики єдності.

Ключові слова : націотворення, національна ідентичність, територіальний патріотизм, політична традиція, міжетнічна солідарність, державна етнонаціональна політика.

Поява незалежної і суверенної Української держави на політичній карті світу в 1991 р. ознаменувала черговий історичний етап націотворення в Україні. Упродовж 25 років Україна та суспільство проходили випробування на політичну зрілість та самодостатність, випробування на здатність до співжиття на спільній історично успадкованій території та до органічного культурного єднання в межах єдиного українського етнополітичного організму.

Революції і контрреволюції, що відбувались протягом цього часу, ще раз засвідчили всю складність історичної долі України, а з нею і процесу націотворення та розбудови державності. Однак на сьогодні бачимо, що, як ніколи раніше, актуальним стає питання внутрішньої культурної та політичної самоідентифікації та всенаціональної консолідації [1]. Втрата територіальної цілісності та сепаратистські рухи, що були пробуджені в АРК та на сході України, є індикатором відсутності протягом всіх попередніх років незалежності ефективної та послідовної державної етнонаціональної політики єдності та інтеграції зазначених регіонів у соціокультурний простір єдиної України. Це пояснюється несформованістю загальнонаціональної ідеології консолідації довкола спільної національної ідеї та зумовлює значну актуальність у наукових дослідженнях, присвячених зазначеній проблематиці [2].

Серед науковців, які займаються дослідженням в цій сфері, є такі вчені, як: І. Гирич, К. Галушко, О. Гнатюк, В. Євтух, В. Ісаїв, В. Кремень, Г. Касьянов, І. Кресіна, М. Козловець, Н. Ковтун, Т. Кузьо, Х. Куромія, В. Лісовий, О. Мотиль, Т. Осташко, А. Портнов, О. Проценко, Я. Пеленський, В. Трошинський, В. Ткаченко, Ю. Терещенко, Дж. Армстронг, Д. Гатчінсон, Д. Еллер, А. Капелер, Е. Сміт, Т. Снайдер та інші.

Метою статті є дослідження процесу націотворення в Україні в контексті концепції В. Липинського в порівняльному аналізі із сучасними європейськими підходами до етногенезу і націогенезу, розкриття змісту поняття “національна ідентичність”, дослідження примордіалістської та конструктивістської теорії етногенезу і націогенезу,

спроба наукового тлумачення та актуалізації концептуальних підходів до націотворення В. Липинського, обґрунтування ідейних засад модерної української національної ідентичності та державної етнонаціональної політики єдності.

Вихідним і основоположним пунктом існуючих теорій націй є поняття національної ідентичності. На думку О. Гнатюка, національна ідентичність – це “комплекс спільних переконань, позицій і вірувань, вироблених у процесі формування окремішності спільноти, який поєднується з політичними та державницькими прагненнями політичних груп цієї спільноти” [3]. Ґрунтовне визначення національної ідентичності подає В. Бадмаєв, розуміючи під нею “задану розумінням та усвідомленням глобальних світових процесів з одного боку та національного історичного шляху з іншого, основну ідею, якою живе соціум у певну історичну епоху і тому прийнятну для більшості. Національна ідентичність містить в собі відповідь про духовну сутність народу, нації, її місце, роль і завдання у світовій історії та ідеальні форми її існування” [4].

Поняття “національна ідентичність” є інтеграційним за своєю функцією, оскільки виступає головною складовою частиною та формоутворюючим ядром поняття “нація”. Нація як багатогранне ціннісно-ідеологічне та культурно-сміслове явище володіє значним структуро-творчим потенціалом. Серед науково обґрунтованих теорій націогенезу умовно можна виділити дві найбільш поширені теорії, а саме: модерністську та примордіальну [5].

Вихідними положеннями модерністської теорії націогенезу є такі: по-перше, нація розглядається як продукт модерної епохи, прямий наслідок розвитку капіталізму, промислової революції, бюрократичної держави, секуляризації суспільної свідомості; по-друге, виникнення нації пов’язується не з історичною зумовленістю, а з випадковістю, із збігом цілої низки суб’єктивних та об’єктивних обставин, причому із переважанням суб’єктивних; по-третє, початком виникнення націй вважається друга половина XVIII ст., тобто період модерну, суть якого визначила Велика Французька революція; по-четверте, всі модерністські концепції націогенезу мають чітку європейську спрямованість, адже модерністські процеси та еволюція націй починалася з Європи [6].

Серед представників модерністської теорії виділяють дві “інтелектуальні школи”. Перша робить наголос на економічних передумовах виникнення націй, друга більше уваги звертає на політичні та ідеологічні аспекти націогенезу.

На думку перших, саме економічні фактори стали каталізатором національно об’єднуючих процесів в Європі. Ці фактори можна розглядати в багатьох варіаціях, зокрема як колективну вимогу матеріального благополуччя спільнотою, що стимулює консолідацію всередині спільноти; як прагнення менш розвинених країн наздогнати більш розвинені економічно країни; як об’єктивну зумовленість до консолідації задля захисту території від зовнішніх експлуатаційних впливів більш розвинених країн тощо. Тобто, нерозвинутість економічної системи, що породжує різні негаразди і прагнення або необхідність покращення економічного становища, можуть відігравати важливу роль в об’єднанні спільноти в націю [7]. Теоретичні конструкції представників іншої школи модерністів здебільшого пов’язані з “теорією еліт” й “етнологічними підходами”. Так, етнічні та національні спільноти розглядаються найзручнішими одиницями, в межах яких еліти здобувають масову підтримку в постійній боротьбі за політичну владу, економічні ресурси та престиж, трансформуючи культурні форми і цінності етнічних груп у політичні символи, маніпулюючи якими зміцнюється або підривається солідарність групи. Отже, нація може розглядатися як результат свідомих дій політичних

еліт, наслідок свідомої цілеспрямованої трансформації культурно-етнічних спільнот у політичні [8].

Примордіалісти у своїх теоріях націогенезу виходять з того, що розглядають етнічну групу і націю природними, органічними спільнотами. Вони вважають, що ще в “донаціоналістичну” епоху склалася система взаємодії між людьми на основі мовних, релігійних, расових, етнічних, територіальних та інших зв’язків. Кожна людина, на їхню думку, несе в собі протягом усього життя почуття духовної спорідненості з членами етнічної групи чи нації. Це почуття є вродженим, таким, що передається генетично і не може виникати внаслідок раціональної діяльності [9].

У лоні примордіалізму виділяють дві наукові течії: соціально-біологічну і соціологічну. Представники першої течії розглядають етнічність як форму існування нації, що повстає як результат еволюції кровної, біологічної спорідненості. Остання вважається природним способом об’єднання біологічних істот у боротьбі за виживання. Представники соціологічної течії наголошують на тому, що націогенез як такий можливий тільки на підставі таких органічних характеристик, “споконвічних зв’язків” спільноти, як мова, релігія, історична пам’ять, почуття етнічності та територіальної належності. Ці відмінні риси будь-якої спільноти розглядаються як споконвічний вид функціонування і вияву найдавніших форм міжособистісних відносин, які існували в домодерну епоху й існуватимуть після неї. Вони передують складнішим суспільним і політичним формам співіснування і створюють для них базу. З цієї позиції “споконвічні зв’язки” завжди були й будуть найпоширенішою, найстабільнішою і найприроднішою формою поділу спільнот і людей [10].

Підсумовуючи основні положення примордіалістського підходу, американський антрополог Д. Еллер зауважує, що він містить три основні ідеї: 1. Всі види “прадавніх ідентичностей” та зв’язків вважаються апіорними, природними, біологічно зумовленими. Вони існують незалежно від соціального досвіду і практики, безпосередньо впливають на них. 2. Ці “прадавні почуття” і зв’язки не піддаються раціональному конструюванню та інженерії, перебувають за межами свідомого осмислення й мають всі ознаки ірраціонального. 3. Серцевиною теорій примордіалізму є емотивна, чуттєва сфера людського буття [11]. Отже, саме звернення до духовних підвалин існування спільноти, до її духовної генетики якісно відрізняє примордіалізм від “теорії інтересу”, яка є основою модерністських підходів.

Аналізуючи зазначені підходи, робимо висновок, що модерністи здебільшого зосереджуються на ідеологічних, політичних, економічних, соціальних і культурних аспектах націогенезу, в той час як примордіалісти схильні віддавати перевагу антропологічним, біологічним, мовним та духовним аспектам етногенезу, який у подальшому є передумовою націогенезу. Слушною буде думка Дж. Армстронга про те, що осягнення процесу формування сучасних націй можливе лише в контексті аналізу значно тривалішого процесу етнічної еволюції виникнення, занепаду і відродження етносів чи етнічних груп [12].

На емпіричному рівні, досліджуючи процес етногенезу і націогенезу української спільноти, треба виходити із аналізу конкретно історичних умов та існуючої наукової спадщини, присвяченої зазначеній проблематиці. Так, неабиякий інтерес та актуальність на сьогодні викликає науковий доробок В. Липинського, зокрема його ідеї щодо українського націотворення та концепт “територіального патріотизму”. Будучи сформульованими вченим у 20 рр. ХХ ст., вони постали як підсумок рефлексії тодішньої

діалектики українського націотворення і на сьогодні частково дають відповідь на суперечливі питання сучасного націотворення і слугують науковим та практично прикладним дороговказом у цьому напрямку [13].

Моментом виникнення прототипу модерної української нації можна вважати період відновлення державності 1917 – 1920 рр. Цей історичний момент відкриває можливість відновлення власної національної держави і ставить перед українською елітою питання про політичну зрілість та національну самосвідомість. Процес націотворення переходить із культурної в політичну площину і триває паралельно з процесом розбудови державного апарату. В. Липинський, ідеолог консерватизму, однієї із найбільш розробленої на теоретичному рівні політичної доктрини тогочасного українського державотворення, у процесі “Листи до братів – хліборобів” виходить з того, що ставить існування політичної української нації в залежність від існування Української держави. “До української нації через українську державу, через об’єднуючі всіх мешканців України державні та політичні гасла” [14].

Держава – суверенне політичне утворення – стає можливою лише як результат діяльності витвореної із представників усіх класів провідної верстви – національної аристократії. За словами В. Липинського, не можна “неіснуючою ще і фіктивною українською нацією побудувати реальну українську державу” [15]. Тільки “осіле хліборобське лицарство як основне консервативне ядро української – складеної з представників усіх класів – провідної верстви здатне побудувати Українську Державу” [16]. Зазначене акцентує увагу на тому, що поняття “нація” тільки тоді є цілісним, коли воно наповнене конкретним змістом, тобто містить у собі відповідну соціальну структуру, що забезпечує їй функціональну здатність відтворення державної організації. Таким чином, провідна верства є основою та дієвим механізмом націогенезу та державотворення і передбачає поєднання державотворчої синергії представників усіх класів на основі осілості, що породжує національну свідомість, а та, своєю чергою, необхідність держави задля захисту своїх прав та інтересів. Як бачимо, націогенез у цій концепції розглядається поруч із процесом державотворення, рушійною силою як першого, так і другого є критична маса національно свідомого громадянства з різних прошарків суспільства.

Якщо проаналізувати ті історичні умови, в яких перебувала Україна у 1917 – 1920 рр. і які спричинилися до розроблення В. Липинським концепції, то можна зробити висновок, що поштовхом до активного націотворення стали як примордіальні, так і модерністські чинники, які в усій своїй сукупності та діалектичності були враховані В. Липинським при розробці його концепції.

Запропонований ним підхід українського націогенезу багато в чому співзвучний із латеральною (аристократичною) моделлю еволюції етносу в націю Е. Сміта. Її сутність полягає у трансформації етнічної більшості (домінантного етносу) в націю шляхом “бюрократичної інкорпорації” недомінантних етнічних груп. Така інкорпорація забезпечується державою в особі панівної аристократії з числа представників доміантного етносу, яка здійснює впровадження власних етнічних символів, міфів, способів спілкування серед недомінантних етнічних груп. Е. Сміт наводить три історичних приклади вдалої “бюрократичної інкорпорації”, посилаючись на досвід Англії, Франції та Іспанії. В усіх цих випадках, на думку Е. Сміта, ті верстви населення, які не володіли розвинутою національною свідомістю з числа різних етносів, проживаючих на території юрисдикції цих держав, поступово були інкорпоровані цими державами за допомогою

вдалої державної політики, спрямованої на вироблення і забезпечення існування нової і ширшої культурної ідентичності. Саме на цій основі в XVIII ст. у Франції відбулися процеси уніфікації економіки, стандартизації мови та законодавства, що і стали передумовами для формування модерної французької нації [17].

Таким чином, шляхом формування нової культурно-політичної ідентичності, що відповідає обставинам та рівню розвитку певного етнополітичного організму, може створюватися ідеологічне підґрунтя для етноінтеграційних процесів з метою посилення міжетнічної солідарності. Остання, своєю чергою, є життєво необхідним політичним пульсом існування модерної нації [18]. У зазначеному контексті стає зрозумілою в концепції В. Липинського така складова націогенезу, як “територіальний патріотизм”. Він є необхідною умовою формування української політичної нації, ядром ідеології українського консерватизму. “Нація для нас, – зазначає В. Липинський, – це всі мешканці даної Землі і всі громадяни даної Держави, а не “пролетаріат”, і не мова, віра, плем’я” [19]. У такому значенні територіальний патріотизм є формулою творення нової національної української ідентичності, що є важливим складовим елементом процесу націотворення. Сутність її полягає у тому, що за основу береться синтез як етнічних, так і модерністських чинників націогенезу, зокрема відбувається поєднання територіального начала, за своєю суттю політичного, із патріотизмом – духовного, “дідичного” відчуття своєї приналежності до спільноти. Патріотизм зазнає тут досить широкого трактування з боку В. Липинського, зокрема він розглядається як “цемент політичний, що спаює місцевих українських людей в боротьбі за власну державу” [20], що виступає спочатку у формі любові до спільної Батьківщини, яка переходить в ірраціональне прагнення колективного підсвідомого до самовиявлення та самовизначення у формі політичного утворення – держави. “Воля до державності, а тоді й до нації є несвідомою, містичною й ірраціональною, але саме в цьому і полягає завдання засновників держав, щоб перетворити це ірраціональне прагнення в усвідомлену державницьку ідею” [21]. Ця воля – це прагнення, яке дремає у підсвідомості народу – це природна сила. З неї народжується неусвідомлена віра у необхідність державної екзистенції. Цю віру В. Липинський називає містичною таємницею держави і нації. “Містична віра у націю є основою сенсу місії, без якого жодна нація не може родитися. Скрізь ми бачимо в ньому різні прояви одного і того самого почуття національної самоповаги, національної честі, національної гордості” [22]. Національний месіанізм – це попередня стадія духовного і політичного імперіалізму, який необхідний для заснування держави.

Територіальний (громадянський) чинник націотворення тлумачиться вченим з позицій зарахування до складу української нації всіх мешканців та громадян України без огляду на походження, стать, віру, мову тощо. “Українцем єсть всякий, хто хоче, щоб Україна престала бути колонією, щоб з ріжних її племен, рас і вір повстала одна Держава Українська” [23]. Таким чином, критерієм національної приналежності є громадянська (політична) свідомість, яка полягає у дотриманні і визнанні законів та авторитету держави. Таке отожднення поняття нації із поняттям держави, яка через інститут громадянства об’єднує всіх в одне політичне ціле, дає можливість активного соціокультурного розвитку всього суспільства та досягнення спільної політичної мети.

Отже, концепт “територіального патріотизму” В. Липинського як складова його ідеології державотворення є спробою конструювання модерної української національної ідентичності, що відповідала фазі розвитку українського етнополітичного організму першої половини XX ст., але аж ніяк не втратила свого значення на сьогодні. Вакуум

консолідаційної та зрозумілої для всіх громадян України політичної ідеології, який існує в державі, на думку І. Кресіної, призвів до непослідовної та неефективної етнонаціональної політики в попередні роки [24]. У такій ситуації, на нашу думку, про послідовну і ефективну державну політику в цій сфері можна говорити при умові відновлення континуїтету української політичної традиції націотворення.

Концепт “територіального патріотизму” В. Липинського в зазначеному контексті можемо тлумачити саме як українську політичну традицію націотворення, врахування якої дає можливість при розробці та реалізації державної етнонаціональної політики виходити із власного національного досвіду державотворення. Українська національна ідентичність, що на сьогодні зазнає видозмін в силу етнополітичної біфуркації, яку переживає українська нація після Революції Гідності, потребує зваженого підходу з боку держави із урахуванням культурної специфіки проблемних регіонів, а головне чіткого розуміння шляхів інтеграції цих регіонів в єдиний соціокультурний простір України. Будучи досить вразливою і “тонкою матерією”, національна ідентичність вимагає “чутливого” конструювання задля збереження національної єдності і повернення втрачених територій [25]. Через це неабияк важливо продемонструвати спільність історичної долі та спільність політичної мети, реальні здобутки в сфері реформування сучасної України.

Загалом, серед політичних і правових механізмів, які на сьогодні треба задіяти для покращення взаємодії держави і громадянського суспільства для утвердження політики етнонаціональної єдності, експертне середовище рекомендує такі:

1. Створення в країні необхідних матеріальних ресурсів для підняття рівня добробуту всіх верств населення і забезпечення справедливого розподілу вироблених благ між усіма членами соціуму.

2. Удосконалення нормативно-правової бази із залученням як вітчизняного, так і міжнародного досвіду вирішення міжетнічних конфліктів.

3. Створення й реалізація державних програм соціогуманітарного розвитку України, які задовольняли б інтереси усіх соціокультурних ідентичностей: розвитку освіти й науки, повноправного функціонування державної мови в усіх без винятку регіонах; розвитку мережі культурних закладів, морального й патріотичного виховання населення; використання західноєвропейського досвіду вирішення проблем управління гуманітарним розвитком; збереження й примноження культурного надбання етносів й етнічних груп тощо; розробки та ухвалення державної програми “Національна ідентичність і багатокультурність в українському суспільстві” тощо.

4. Налагодження соціального діалогу між соціогуманітарними ідентичностями і державою, який сприяв би як адекватній оцінці ситуації, так і пошуку шляхів загальнодержавного консенсусу.

5. Створення спеціальних регіональних програм, спрямованих на вирішення гуманітарних завдань, зумовлених специфікою функціонування певних складових гуманітарної сфери в певних регіонах (формування, наприклад, у населення Донбаського регіону адекватної історичної пам’яті, релігійної свідомості, національного патріотизму, популяризації української художньої книги тощо).

6. Розроблення і ухвалення Закону України “Про стратегію досягнення єдності та суспільного порозуміння”.

Реалізація зазначеного комплексу заходів має сприяти формуванню спільного гуманітарного простору і консолідації нації як передумови її сталого прогресивного поступу [26].

Отже, державна етнонаціональна політика є важливим напрямком діяльності держави із формування сприятливого соціокультурного середовища для утвердження міжетнічної єдності та солідарності. Національна ідентичність у цьому контексті є одночасно метою і засобом здійснення такої політики, структурним рівнем української нації, який визначає національне обличчя України. Політико-ідеологічним підґрунтям вищезазначеної політики, на нашу думку, можуть слугувати концептуальні напрацювання ідеолога українського консерватизму В. Липинського, зокрема концепт “територіального патріотизму”. Такий підхід відкриває перед нами можливість при постановці центральних питань розвитку української нації відштовхуватися від заданого ідеологом аналітично-наукового курсу в розгляді цих питань, забезпечуючи тим самим континуїтет політичної традиції і ґрунтовну історичну підставовість для вироблення ефективної національної державної етнічної політики

Список використаної літератури

1. Снайдер Т. Українська історія, російська політика, європейське майбутнє [Текст] / Т. Снайдер. — К. : Дух і Літера, 2014. — С. 7—20. — (Бібліотека Європейського Фонду).
2. Роль, значення та вплив громадянського суспільства на формування етнонаціональної політики єдності в Україні [Текст] : матер. парлам. слухань у Верховній Раді України 11 берез. 2015 р. / Верховна Рада України, Комітет з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин. — К. : Парлам. вид-во, 2015. — С. 26.
3. Гнатюк О. Процання з імперією: Українські дискусії про ідентичність [Текст] / О. Гнатюк. — К. : Критика, 2005. — С. 56.
4. Бадмаев В. Феномен національної ідентичності [Текст] : дис. ... д-ра филос. наук : 09.00.11. / В. Бадмаев. — Волгоград : [б. и.], 2005. — С. 95.
5. Україна. Процеси націотворення [Текст] : мат. конф. / упор. А. Каппелер ; пер. з нім. — К. : К.І.С., 2011. — С. 14—19.
6. Касьянов Г. Теорії нації і націоналізму [Електронний ресурс] / Г. Касьянов. — Режим доступу : <http://litopys.org.ua/kasian/kas.htm>.
7. Кремень В. Україна: ідентичність у добу глобалізації [Текст] / В. Кремень, В. Ткаченко. — К. : Т-во “Знання”; Україна, 2013. — С. 5—17.
8. Касьянов Г. Теорії нації і націоналізму..
9. Козловець М. А. Національна ідентичність в Україні в умовах глобалізації [Текст] / М. Козловець, Н. Ковтун. — К. : Парапан, 2010. — С. 27.
10. Сміт Е. Національна ідентичність [Електронний ресурс] / Е. Сміт. — Режим доступу : <http://litopys.org.ua/smith/smi.htm>.
11. Eller J. The Poverty of Primordialism / Eller J. and Coughlan R. ; Hutchinson and Smith A. (ed.) Ethnicity. — Oxford ; New York : [s. n.], 1996. — P. 123.
12. Армстронг Дж. Нації до націоналізму [Текст] / Дж. Армстронг // [Націоналізм : антологія. — 3-тє вид.] / упор. О. Проценко, В. Лісовий. — К. : ВД “Простір”, “Смолокип”, 2010. — С. 294. — (“Політичні ідеології”).
13. Українське суспільство на шляху перетворень: західна інтерпретація [Текст] / за ред. В. Ісаїва ; пер. з англ. А. Іщенко. — К. : Вид. дім “КМ Академія”, 2004. — С. 124—129.
14. В’ячеслав Липинський та його доба [Текст] : наук. вид. / упор. Т. Осташко, Ю. Терещенко. — К. ; Житомир : [б. в.], 2008. — С. 66.

15. Там само. — С. 67.
16. Там само. — С. 75.
17. Сміт Е. Культурні основи нації [Текст] / Е. Сміт. — К. : Темпора, 2009. — С. 177—195.
18. Етнонаціональна структура українського суспільства [Текст] : [довідник] / Євтух В. Б., Трощинський В. П., Галушко К. Ю. [та ін.]. — К. : Наукова думка, 2004. — С. 7—29.
19. В'ячеслав Липинський та його доба... — С. 64.
20. Там само. — С. 67.
21. Липинський В. Листи до братів-хліборобів [Текст] / В. Липинський. — Відень : Хліборобська Україна. Видання українського союзу хліборобів-державників, 1920. — С. 22.
22. Там само. — С. 112.
23. В'ячеслав Липинський та його доба... — С. 70.
24. Кресіна І. Свідомість і воля – основа нації [Електронний ресурс] / І. Кресіна. — Режим доступу : <http://litopys.org.ua/starosol/stan01.htm>.
25. Куромія Х. Зрозуміти Донбас [Текст] / Х. Куромія. — К. : Дух і Літера, 2015. — С. 47.
26. Реформування соціальної політики в Україні: проблеми та перспективи [Текст] : навч.-наук. вид. / авт. кол. : В. А. Скуратівський, В. П. Трощинський, П. К. Ситник [та ін.] ; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського. — К. ; Львів : НАДУ, 2012. — С. 282.

*Стаття надійшла до редакції 05.04.2016
Схвалена до друку редколегією 27.04.2016*

V. Slobodian

REALIZATION OF V. LYPYNSKY'S CONCEPT OF "TERRITORIAL PATRIOTISM" AGAINST THE BACKDROP OF UKRAINIAN ETHNO-NATIONAL REALITIES

The article examines the process of nation-formation in Ukraine in the light of V. Lypynsky's concept and comparative analysis with modern European approaches to ethnogenesis and natiogenesis. It clarifies the essence of "national identity". Moreover, it also considers primordialist and constructivist theories of ethnogenesis and natiogenesis. The attempt is made to scientifically substantiate and actualize conceptual approaches to nation-formation by V. Lypynsky, taking into account current challenges to Ukrainian national identity. The article also provides evidence for the ideological framework of modern Ukrainian national identity and nationwide ethnic policy.

Key words: nation-formation, national identity, territorial patriotism, political tradition, ethnic solidarity, state ethnic policy.